

ØGET DELTAGELSE

KORT NR. 39

Dilemmaøvelser

At arbejde aktivt med dilemmaer i et demokratiarrangement handler om at gøre deltagerne til medskabere af arrangementet. Det fungerer godt til emner af mere etisk eller nuanceret karakter, hvor der ikke er rigtige eller forkerte svar, men hvor du ønsker at åbne op for dialogen og skabe ligeværdige samtaler og fællesskab om emnet.

AGORA

DILEMMAØVELSER

EKSEMPEL:

I Silkeborg Bibliotekernes arrangement *Uge 17: Demokratiet 2.0* inddrog oplægsholderen deltagerne aktivt i etiske diskussioner om ytringsfrihed og kunstig intelligens. Han præsenterede et dilemma og bad dernæst publikum om at summe over det i mindre grupper – hvad ville de gøre? Hvordan ville de forholde sig til dilemmaet? Det varmede deltagerne op og gav dem mulighed for at spore sig ind på nuancerne i hinandens holdninger før debatten i plenum. Ofte kan dialogen i plenum blive styret af de første stemmer (og dermed perspektiver), der kommer til orde.

HVORFOR?

At bruge dilemmaøvelser undervejs i et arrangement kan være med til at skabe et rum for refleksion, hvor alle får mulighed for at deltage og komme til orde – på en nem og anderledes måde. Det kan kvalificere en debat og skabe nuancer i dialogen.

HVORDAN?

Du kan arbejde med dilemmaer på flere måder – eller kombinere elementer fra flere:

Dilemmakort: Opdel deltagerne i små grupper, der på skift trækker et dilemmakort (som du og/eller oplægsholder har udarbejdet inden). Deltagerne læser det højt og drøfter forskellige handlemuligheder. Målet er ikke at finde én "rigtig" løsning, men at drøfte forskellige måder at håndtere situationer på, da dilemmaer sjældent kan "løses". Det er en god og tryk måde at gå til et emne på, uden det nødvendigvis bliver personligt.

Dilemma på gulvet: Udarbejd en række realistiske dilemmaer, som matcher det overordnede tema for arrangementet. Bed deltagerne om at tage stilling til dilemmaerne ved at placere sig fysisk i lokalet (fx ja/nej, enig/uenig etc.). Hæng evt. skilte op i lokalet på forhånd og lad deltagerne flytte sig rundt fra dilemma til

dilemma. Sørg for at skabe dialog undervejs ved at lade dem tale sammen med hinanden om dilemmaet og sætte ord på, hvorfor de har stillet sig der, hvor de har – og interview efterfølgende i plenum repræsentanter fra hver side af lokalet / holdningen. Sørg for at være neutral og gør det tydeligt, at der ikke er noget, der er rigtigt eller forkert.

Dilemmahjørner: Du kan også åbne mere op for dialogen og vælge en række udsagn med udgangspunkt i arrangementets tema – fx "Hvor ser du det største demokratiske potentiale:

- A. Digitale platforme og sociale medier kan øge den politiske samtale og gøre det nemmere for borgere at deltage i debatten.
- B. Nye inddragelsesformer som fx borgerting (hvor en repræsentativ gruppe af borgere udvalgt ved lodtrækning drøfter politiske emner og giver anbefalinger til politikerne) kan give borgerne mere indflydelse på politiske beslutninger.
- C. Det danske foreningsliv kan lære borgere – og især unge – demokratiske spilleregler, aktivt medborgerskab og engagement
- D. Noget helt fjerde

Giv herefter hvert udsagn et hjørne i lokalet, og bed deltagerne om at gå hen til det hjørne, som markerer det udsagn, de er mest enige i. Lad dem tale med dem, de står sammen med – hvorfor de har placeret sig på lige netop det udsagn. Og hør herefter uddrag fra dialogen i hvert hjørne i plenum.